

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Ferenyi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Arculcsapás.

— okt. 12.

(—r.) A keddi szerencsétlen kísérlet méltó befejezése volt annak a politikai színjátéknak, mely a vezérek megszegyenyítő kihallgatásával kezdődött. A darab s annak erőszakos főhősei azonban csufos kudarcot vallanak. A multkor nem számítottak a vezérférfiak méltóságteljes fellépésére, most pedig a parlamentnek szánt arculcsapás az udvari politikusok képét festi pirosra.

Mindenáron azt szeretnék elhitetni az európai néző közönséggel, hogy Ausztriát nem érinti a magyar parlament- és kormánykérdés. A feltétlen souverénitás tarka köpenyegébe burkolóznak és sarokba szorulva is azt hangoztatják, hogy mégis csak az történik, amit ők akarnak. Csak legyen aki higgye, de Európa bizalma már csökkent. A kereskedelmi szerződések lejárása miatt tapasztalható bécsi aggodalom mutatja azt legjobban.

A koalíció szilárd magatartása nagyon fáj nekik. Jobban szeretnék ők egy kis parázs verekedést látni, mint a jogokhoz való higgadt ragaszkodást és törvénytiszteletet. Ez a méltóság-teljes politika fogja csak megdönteni a bécsi ellenállást s ez

fogja biztosítani nemzetünknek az egész művelt világ rokonszenvét.

Bécs reánk szorul, reánk a legközelebbi jövőben s meg kell adniok a nemzet követelését s mi ki fogjuk őket bójtólni. Mi csak nyerhetünk.

Pedig ugyancsak furcsa politikát követ a kamarilla. Annak eszeágában sincs még nem csak a magyar vezényszó, hanem még az önálló vámterület sem. Csak üres ígérlet az a bizonyos szabadkéz a gazdasági és belügyi reform terén. Ezt az ígérletet is ki szeretnék ők nullázni. S erre kell ez a parlamenti huza-vona.

Először meg kell kötni a szerződések s azután a koalíciós miniszterium sem változtathat rajtuk a határidő letelte előtt. Azután meg — majd jöu valami hazafias kormány, amely félreteret s elhívte a nemzettel, hogy az reá nézve a legnagyobb szerencsétlenség.

Nem úgy történt-e ez a Széll formulájával. Meglesz-e 1907. január hó elején a tényleges önálló vámterület? Csak hogy most nem akad majd olyan hazafias kormány, mert nem kap többséget, parlamenti többséget még akkor sem, ha a gyermekeknek és holtaknak is szavazati jogot szereznek. A nemzet bőrére a

nemzet nélkül nem fognak többé alkudni.

A kereskedelmi szerződések kell először nyélbe ütni s arra a tábornaszernagy ur lesz a legalkalmasabb közeg, mert nem ismer ellentmondást. Előtt azt mondták, hogy a magyar parlament nélkül nem lehet megküzdeni a tárgyalásokat, természetesen azt hitték: a válság kedvük szerint való megoldást nyer. Nem úgy lett. Rückwerts! Nem kell nekünk ehhez magyar parlament. A mi ellenjegyzésünk nélkül ugysem volna érvényes semmiféle szerződés, tehát csak mi vagyunk az illetékes faktor. A tábornaszernagy ur szalutál s ezzel az ügy rendben van.

Nem úgy lesz ez, tábornaszernagy ur! Ez nem katonai kérdés, mi nem törődünk a katonai subordinációval. A nemzet nem azonosítja magát a bukott sem az uralkodó miniszterelnökkel. Azokból a szerződések közül csak provizóriumok lehetnek mindaddig, amíg a mi követeléseinket meg nem kapjuk, de tényleges szerződések nem. Mi is veszünk az igaz, de a mi veszteségünket ki fogjuk heverni, mint önálló vámterülettel bíró független állam; Ausztria azonban elveszti azt a tarka köpenyegét, a souverénitás köpenyegét s az aranyujtás lehull arról a toldott-foldott

katonai köpönyegről, melynek neve: közös hadsereg s Gesamt-Monarchie.

— okt. 12.

Elnapolástól — elnapolásig. Ujabb elnapolás: ez az október 10-iki ülés eredménye. A képviselőházat királyi kéziratral f. évi december hó 19-ig elnapolták. Ebben az esztendőben ez a negyedik elnapolás. Először április 4-én napolták el a házat, azután június 21-én, majd szeptember 23-án és most október 10-én.

A mostani elnapolásnak dátuma is igen érdekes, dec. 19-ike, vagyis szent karácsony hetének első napja, amikor már ugy sem szokás üléseket tartani és elnapolás nélkül is széjjel megy a ház, ünnepelni karácsonyt. — E szerint ugy fest a helyzet, hogy ebben az esztendőben a képviselőház érdemleges tanácskozást többé nem tarthat.

A képviselőház folytonos elnapolása merő karikatúrája a parlamentarizmusnak. Ha látják és tudják, hogy a mai képviselőházzal kormányozni nem tudnak, akkor nem az a parlamentáris szokás, hogy a házat folyton elnapolják, hanem az, hogy feloszlatják és új választásokat rendelnek el, vagy pedig az, hogy alkotmányos kormányt nevezzenek ki, amely birja a parlament többségének bizalmát. A folytonos elnapolás nem más, mint tanácstalanság és burkolt abszolutizmus.

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Füzesek alatt.

A „Zemplén“ számára írta: Andor Károly.

Ott, ahol a sebes vizü Maros a Tiszába ömlik, valamivel feljebb lankás partu a csendes Tisza. A víz szélelettől a töltésig egy kurjantásnyira sűrű füzes sötétlik. Elborítják a kukibik gödröket. Avatatlan ember neki is vágna a sűrű bozótnak, ha ezek a gödrök útját nem állanak.

A Tiszaszabályozás maradványa mind. Két, háromszor tíz-husz méter széles árkok ezek alig félméter széles földperemmel, amely a legtöbb helyen le is omlott már, elmosta az ár. A gödrökben itt-ott van még egy kevés maradék Tisza-víz, amelyben esenevész halak és békák tanyáznak; de a legtöbb száraz, repedezett s csak a perem oldalán terem meg benne a koldustövis s a peremen a part uralkodója: a füzfa.

Ahol a füzes a legsűrűbb, ember csak akkor fordul meg, ha a rözsevátság megkezdődik. Magányos ember fél oda bemenni, visszariasztja nap-pal a tövises bozót, este a bagoly kuvikolása. Pedig laknak benne. A füzes közepéből keskeny, világoskék rözsefüst száll a magasba. Hozzájáró

utat azonban hiába keresünk, sem a töltésoldalról sem a lankás partról.

A Tisza partjáról még a füstöt sem látni. A lehajló füzek eltakarják szem elől. Egy kissé taposott a homok ugyan, de azért emberlakta helynek nem lehet tartani. A tiszai halászok kötöttek itt ki esti pihenőre, azok taposták le.

Most is ott van egy csónak. Egyetlen nyárfatörzsből vájta ki mestere. Gömbölyü a feneké s csak olyan széles, hogy az átvető deszkáján egy ember szükiesen elfér. A Tisza lélekvesztőjének is nevezhetné bátran akárki, pedig ez a „kis halászok“ mindene. Csendes vízben, áradásban egyforma biztosan hajtja egymaga a vizen, vagy hajtja a Tisza, amíg a gazdája a horgot, vagy a hálót szedi be.

A csónak farát csendesen ringatják a habok. Ha a csopogást nem hallaná az ember, könnyen azt hihetné, hogy állóvíz mellett van.

A hátulsó deszkán ül a csónak gazdája. Az erős alkonnyattól, meg a füzes árnyától alig látszik. Térdére könyökölve állat félkezével tartja s csak a zsiros kalap alól néz fel a Tisza vizén.

Jobb kezében rövidszáru makrapipája kialudt csendesen. Nem is veszi a szájába, pedig az inge mellől száz rojtu dohányzsacsó fityeg alá. Do-

bánya hát volna, de úgy látszik, nincs dohányzó kedve.

Mintha szél suhant volna ki a füzesből, alig hallható libbenéssel egy bagoly csapott el a csónak felett, el a tulsó partra. Ez a halászok esti jeladása háló terítésre, horogkivetésre.

Halásznunk is megmozdul. Fel áll a csónakba s újra néz felfelé. Mintha lesne, mintha várna valakit. A távolból kutyaugatást hoz oda a szél s a vízből hirtelen locsanással hal veti fel magát. A füzesből mintha nóta hallatszanék, valami vászon eseléd nótázása.

A halász rá sem hederít. Gyufát gyújt s pipájában éleszti a megmaradt dohányt. A gyenge piros fény egész veresre festi napbarnított arcát. A javakorból való. Fekete bajusza karikára pödörve, élénk szemei ugy néznek a pipára, mintha ez volna életének egyetlen fontos tennivalója.

Alig dobta el a körmeig égett gyufaszálat, felkapja fejét. Figyel egy kissé. A messzeségből mintha evező ritmikus csobbanása hallatszanék. Ugy látszik csakugyan, onnan felülről.

Kezébe ragadja széles tollu evezőjét, belöki a csónakot, fordít egyet rajta, azzal lefelé.

A másik csónak felülről jö. Nem szabad találkozniok. Ámaz a Porgány-

melletti halász lesz: Szabó Sándor. Vele még számadása lesz. Ma este, bizonyára,

Már a nagy halászok is rebesgettek Barczák János előtt, hogy Szabó lejár az ő vizére, mikor ő a Tisza öntésben dolgozik a meritővel. Azután meg azt is hallotta fülhegygyel, hogy az irtást is tapossa. Az irtáson pedig rajta kívül senki Isten-fia ne járjon, mert az ő gunyhóhához vezet, ott pedig senkinek sincs keresni valója nappal sem, nem hogy éjszaka, különösen pedig nem a porgányi halásznak.

Hát ezért várt Barczák eddig, ezért nem ment át az öntésbe. Pedig ma van a napja az ottani munkának.

Valami száz méterrel lejjebb beszőgelik a part, a mögé befordítja a csónakot s kitolja szinte félig az iszapra. Maga pedig ki az evezővel s szép esőndesen visszakerül ismét, de bent marad a füzesben. Nem kell elbujnia, eltakarja a bokor meg a sötétség.

Nem csalódott. Pár pere mulva odaért a csónak. Benne egy ember ült, ez az ő embere. Megismeri a széles karimájú kalapjáról. Nem szól semmit, csak várja, hálót szed-e vagy az irtásnak tart. Akármelyik, nem lesz jó vége.

Az ujjonnan érkezett körüléz,

BARNA DEZSŐ = női ruha-kelme különlegességek, =
selyem, vászon, szőnyeg és fehérnemű üzlete
Sátoraljaujhely, Főtér, Kellner-féle ház, a főtőzsde szomszédságában.

Az alkohol káros hatása a gyermeki s emberi szervezetre.

— okt. 11.

Két eddig megjelent cikkemben tölem telhetőleg igyekeztem megjelölni azon utat, melyen haladva úgy a nők, mint mi néptanítók sikerrel küzdhetünk legnagyobb ellenségünk: az alkohol ellen.

Nem tartom azonban feleslegesnek, ha e harmadik cikkemben bezárolag rámutatok az alkohol okozta betegségekre.

Jól lehet sokan azt mondhatják soraim olvasásakor: „hiszen mi azokat rég tudjuk.“ „Minden alkohol-ellenes azon lovagol“ stb. Megengedem. Ösmerhetik i. t. olvasóim az alkoholnak e nemű hatásait: családi szentélynek pokollá változtatása. Emberek állattá való lealjasodása. — Anyagi tönkremenés. Erkölcsi meghalás. Gutaütés. Örültség.

E nemű betegségeken kívül van még igen sok más betegség, mely az alkohol nyomán fakad. Ilyen pl. a már igen sok kis gyereknél észlelhető görcsök. Okát természetesen kevesen tudják. Pedig nem más, mint a szoptatató anyának, vagy dadának alkohollal való élése. Legyen az bor, sör vagy pálinka, mind egyformán káros. Mert alkohol mindbe van. S ez alkohol a tejben a gyermekbe jut, onnan idegzetét rontja; legtöbb pedig görcsöket is kap. E görcsök — mit Vernay megfigyelése bizonyít — azonnal elmúlnak, mihielyt az illető szoptató anya, vagy dada felhagy a szesz élvezésével. Vagy megfordítva, a gyermek nem él az alkoholtól megmérgezett tejjel.

De nemcsak görcsöket kapnak a szeszszel élő szülők gyermekei, hanem a tulságban szeszszel élők vízfűjének, bányuknak, hülyéknek, nyomorékoknak születnek. Igen sokan pedig epilepsziában s vitus-táncban szenvednek.

E felsorolt betegségeknél hosszabb fejtegetésbe nem bocsátkozom. Azt azonban megjegyzem, hogy e betegségek nagyrésze átöröklődik.

Hanem ezeken kívül egy igen fontos esetet tárok itt fel. Okát természetesen az alkohol élvezésében keresem. S ez eset nem más, mint a mindennapi életben látható s tapasztalható silány tanulási előmenetel. Mig az izraelita gyermekek közül 90 percent teljesíti tanulói kötelességét,

hallgatózott. A csend úgy látszik megnyugtatta, de mégjobban a fákon át kiszűrődő asszonytól. Csakugy dobta vissza az evezőjét, azzal neki a bokornak.

Ugy látszik ismerte az utat. Félrehajtva az ágat, három négy ugrással már az irtáson volt s a kubikgödör szélén az otthonjáró biztossággal sietett be a hang felé.

Emberünk utána, de nem egészen. Csak arra volt kíváncsi, merre viszi az utja. Azután ki a partra. Futást ment fölfelé, majd hirtelen ő is bevágott a sűrűbe.

Nem messzire a parttól, emelkedettebb, árvízmentes helyen volt Barczák halászhelye. Csak olyan szegényes, mint másé. Sövény az oldala, nádból a teteje, eleven fűzfából az esernyője meg a kerítése.

A ház előtt padkatüznél piros szoknyás menyecske forgolódott. Ugy látszik vacsorát készít. A rözse tüze megvilágítja arcát. Olyan falusi menyecske, tüzről pattant, mint a többi, gömbölyű vállu, mint a többi de a szemé, mintha nem is neki való volna, mint két csillogó János-bogár ragyog elé abból a két sötét gödörből.

Abba eset bele Barczák, előtte meg Istentudja hányan. Ugy látszik Szabó is azok közé tartozott.

Dalolt, dudolt, mintha a legna-

ember válik belőle, addig a keresztény gyermekek közül csak 50 percentet lehet számítani. S ez szerintem természetes is. Mert míg az izraeliták a szombatot kivéve nem isznak szeszest italt, addig a keresztény ember „Istenem segíts“ helyett egy porcióval kezdi mindennapi munkáját. Ez az egyik oka a nagymérvű kivándorlásnak s elszegényedésnek, viszont az izraeliták előbb haladásának s gazdagodásának. S míg az izraeliták gyermekeiknek nem adnak szeszest italt, legyen bár az koresmáros is, addig legtöbb keresztény szülő pálinkás kenyérral altatja síró magzatát, vagy pálinkás ujját dugja a szájába. Hogy ezek után elhallgat, mert megszédül, az bizonyos. Nagyobb korában pedig szinte örülni látszik az apa, ha fia egy pohárka bevétele után még a szemét sem hunyja be. Sőt legtöbb megdicséri: „milyen erős,“ „derék fiu vagy.“ „Apja fia“ stb.

Hogy e dicséret mily helytelen s a gyermekekre nézve a rossz követésére buzdító, bizonyításra nem szorul.

Azt azonban, hogy mily káros hatással van a gyermeki értelemlre tanulás tekintetében, Bojr bécsi népiszkolai igazgató statisztikai adataival bizonyítom. Bojr a vezetés alatt lévő 591 tanulót figyelte meg. Kik előmenetel tekintetében a következőleg oszlottak meg:

Az 591 gyermek közül	jó	elégs.	elégt.
134	abstiniens	56	66
104	elvétve iszik szeszt.	56	93
219	naponta 1-szer iszik	61	128
71	2-szer iszik	17	41
3	3-szor iszik	—	1

A tanulási visszaesésen kívül még az is tapasztalható, hogy szeszszel élő gyermekek figyelmetlenek s legrosszabb magaviseletűek.

A felnőtt emberi szervezetre való káros hatások szintén a fenti betegségekben nyilvánulnak. Hozzá véve még a nagymértékű idegességet, mely külsőleg makaességban, ellentmondásban s dacosságban mutatja magát.

Mindazon érvek, melyeket az alkohol élvezése mellett felhozunk, mint pl. erősít, csökkenti az éhséget, növeli a hőt, nem felelnek meg a valósnak. Híres szaktekintélyű orvosok valótlanságát rég bebizonyították.

Mostan pedig mielőtt befejezném cikkem, felemlitem *Domme s Klausener* példáját. Az előbbi 10—10 családot figyelt meg 12 éven át. Az első 10 családfői abstiniensek, vagy mér-

gyobb biztosságban lenne itt a füzes szélén, ahol ember is alig merne megfordulni így éjnek-éjszakáján.

Valami tálfélét vitt a tüzhöz, amikor csak megszólal valaki mögötte.

— Nem adnál belőle nekem is? Borecsa!

Hirtelen megremegett az asszony, de ugylátszik a hang ismerős volt, mert anélkül, hogy futásnak indulna a tűz másik oldalára lép s onnat felel vissza.

— Másnak készült, annak adom. Kigyelmednek nincsen hozzá semmi jussa. Aztán pedig, ha nem hágy már egyszer békét, olyan igaz, mint élek, parázssal égetem ki mind a két szemét, hogy ide ne találjon többet! Értette?

Dehogynem értette. Hallotta is, meg is szokta már ezt a hangot Szabó. Rá sem hederített. Asszony az asszony, még ha Borecsának is hívják. A jég is fölenged a melegre, hát még az asszony szive, amikor nem is jég, csak olyan puha vaj. Azért csak oda szól:

— Pedig hoztam volna is valamit Borecsa.

— El is viheti. Nem kell nekem se' Istene, se' maga!

— Hát elviszem. De, hogy aján-dék nélkül is az enyém leszel már,

téketesekek voltak. A másik tíz családfői pedig alkoholisták. Az első 10 családból született 82% egészséges gyermek, a második 10 családból pedig 17%.

A második helyen említett Klausener, mint Deutsch Ernő dr. mondá, Angolország leghíresebb ivónője volt. Született 1740-ben Angliában. Statisztikai feljegyzés szerint volt 709 utódja. Ezek közül 100 törvénytelen, 142 koldus, 181 kéjhölgy, 76 gonosztevő, 46 szegényházi lakos. Együtt 116 évet töltöttek a börtönben. Az államnak pedig csekély 6 millió koronájába került e család.

Ime itt e példák világosan beszélnek az alkohol ellen.

Homoky György.

HIREK.

— **Képviselőtestületi összejövetel.** Sátoraljuhely városi képviselőtestülete, melyet ujabban városi pártnak kereszteltek el, — mint lapunk legutóbbi számában is említettük, — a f. hó 11-én tartotta első összejövetelét a Kovacsics-féle vendéglőben. Hogy nálunk a tömörülésre s a társadalmi uton való érintkezés által a közügyek együttes munkálására valóban szükség van, mi sem igazolja jobban, mint az, hogy a tagok már ez első összejövetelen is igen szép számban jelentek meg. Remélhető, hogy a kéthetenként megtartatni szándékolt összejövetelek mind népesebbek lesznek s így id. Meczner Gyulának az a felvetett ideája, hogy közös megbeszélések által a közügy előmozdításuk, nemesak hogy fényesen beválják majd, de valóban elérni azt a célt, mely az indítványozót vezette, midőn az eszmét felszínre hozta. Az összejövetelen megjelentek közt ott láttuk a képviselőtestület tagjai közül: id. Meczner Gyula, Pekáry Gyula, Staut József, dr. Kossuth J., dr. Buza B., Kinesey Péter, Widder Gyula, dr. Kellner Soma, Ehlert Gyula, Székely Imre, Schön Sándor, Grünbaum Simon, Behyna Kálmán, Alexander Vilmos, Kapu Gyula, dr. Reichard Salamon, Reichard Lajos, Fuchs Jenő, dr. Róth József, Halász József, Markovics Miksa, Szentgyörgyi Vilmos, Behyna Miklós és Ligeti Ignácot és még többeket; a városi előljáróság tagjai közül pedig: Székely Elek, dr. Bánóczy Kálmán, Bogyay Béla, Kis Odón, dr. Szepesi Arnold, Schmid

az is épen olyan igaz, mint ahogy én élek!

Azzal neki rugaszkodik a tűznek, hogy az asszony el ne kerülhesse. De nem ért odáig. Ugrás közben suhant, esattant, koppan valamit, mint a lecsapó istennyila s Szabó összeesett a tűz mellett még az innenső oldalán.

Barczák volt.

Az asszony csak akkor sikoltott, amikor már az urát is meglátta baltával a kezében. Az még mindég a halotra nézett, mert az volt ez már. Majd eldobta a baltát s hosszan nézett az asszonyra.

Az remegve állott előtte.

— Asszony vagy Borecsa! Ez nem háborgat többet.

Azzal mint a zsákot emelte föl a halottat a vállára s le a Tisza partra. Ott bedobta a csónakjába s berugta mindkettőt a vízbe, hadd vigye, majd kifogják valahol, azután vissza.

Az asszony most is remegve tette elébe a tálat. Kanalaztak szó nélkül. Evés után nagyot huzott a korszóbból Barczák s pipára gyujtva csak enyit mondott az asszonynak:

— Holnap bemegy az anyához osztán gondolj rám míg oda löszök, míg érted gyűvök, míg érted gyűhetök...

Lajos, Hell Jenő, Valkovszky Elek, Juresó Ágoston, Gecsey Jenő és Csáko Imrét. Ezen első értekezletnek nem volt ugyan még szorosan vett hivatalos színezete, hanem inkább csak az eszme fölötti értekezés töltötte ki az estét. Az új intézmény a jelen voltak részéről általános helyesléssel találkozott s mi is reményt fűzünk az ilyen uton való eszmecserék sikerességéhez. Az értekezletet követő közös vacsorán több szép toaszt hangzott el, így elsőnek id. Meczner Gyula mondott igen szép és tartalmas beszédet, melyben kifejtette, hogy városunk ügyei mindnyájunk hasznára és közös megelégedésére csak úgy lesznek sikeresen és eredménnyel kezelhetők, ha a képviselőtestület tagjai egyetértőleg, szeretettel, jó akarral járnak el. A kívánt szeretetre és együttműködésre ürti poharat. Utána dr. Kossuth János emelt poharat s id. Meczner Gyulát — mint aki nagy tehetségénél és helyes gondolkodásánál de még fáradságtalan tevékenységénél fogva is hivatva van a vármegyei és városi társadalmi életet irányítani — éltette. Majd Buza Barna dr. tartott egy igen szép politikai vonatkozású beszédet, kérve a városi tisztikarát, hogy e mozgalmas időben tartsanak ki híven a nemzeti ellentállás, a nemzeti jogok védelme mellett. Erre Székely Elek polgármester kérte a képviselőtestület jóindulatát és támogatását, kijelentve, hogy ő e mozgalmas időben minden tehetséggel azon lesz, hogy e városi tisztikara a nemzeti jogok védelmében egyetértőleg, híven járjon el. Biztosítja a képviselőtestületet, hogy soha, semmi körülmények közt e városi tisztikara törvényellenes rendeleteket végrehajtani, a nemzeti érzés és a törvény által eléje szabott utról letérni soha nem fog. — A társaság 11 óra tájt oszlott szét.

— **Kinevezés.** A sátoraljuhelyi kir. törvényszék elnöke György Péter a nagymihályi kir. járásbíró-sághoz III. osztályu hivatalozgává nevezte ki.

— **Gyászhir.** Egy köztisztelőben közkedveltségben állott öreg ur elhunytáról kell megemlékeznünk, ki a gondviselés jóvoltából elért magas életkorának befejeztéig mindenkori igazi példaképe volt a jó családapának, a közélet terén fáradozó igazi jó hazafinak. Reviczky Ágoston beregvármegyei birtokos, Beregvármegye volt főszolgabírája f. hó 11-én, 87 éves korában halt meg. Életének utóbbi idejében már súlyos szembaja gátolta abban, hogy a közélet terén nagyobb tevékenységet tejsen ki, egyedül családjának, s mindenek felett szerető hitvesének élt, kinek karjai közt lehelte ki nemes lelkét. Megadatott neki a Gondviseléstől, hogy látta nemcsak gyermekeit, de unokáit is maga előtt felőlni, ki lépni a közélet porondjára s ott számottevő tényezőkké, előkelő állású férfiakká fejlődni. — A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Reviczky Ágoston szül. Kuthka Zsófia s gyermekei Sarolta férj. Ambrózy Nándorné férjével és gyermekeivel, Erzsébet férj. Haidinger Ágostonné férjével, maguk és az egész család nevében szomorodott szívvel tudatják, hogy, Revisnyei Reviczky Ágoston ur Beregvármegye volt főszolgabírája, életének 87-ik évében f. évi október hó 11-én este 10 órakor az Urban csendesen elhunyt. Hült teteme f. évi október hó 13-án d. u. 4 órakor fog a róm kath. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni és örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig 14-én reggel 9 órakor fog a plebánia templomban az Eg Urának bemutatni. Sátoraljuhely, 1906. október hó 12. Az örök világgóság fényeskedjék neki!

Must,

BOR- ÉS SZESZMÉRŐK
kaphatók: HRABÉCZY KÁLMÁN gyógyszerüzletében (Drogéria.)
Sátoraljuhely, Főtér.

— A polgári leányiskola megnyitása. A sátoraljaujhelyi állami polgári leányiskola új épülete folyó évi október 11-én a hatóság által ujong megvizsgáltatván, mivel az épület kellően száraznak találtatott, a beköltözési engedélyt a tanács megadta s így a szóban levő iskolában a rendes előadások október 16-ikán, hétfőn, megkezdődnek. Az iskolai évet megnyitó Veni Sancte október 13-án lesz. 14-én az iskolai rendszabályok felolvasását s a tanórarend leírását eszközli a tantestület. Ohajtjuk, hogy a másfél havi késedelmet úgy a tantestület, mint a növendékek fokozott szorgalma pótolja ki e esonka tanévben. Időszerűnek tartjuk ez alkalommal felemlíteni, hogy igen helyesen cselekednek a polgári leányiskola tantestülete, ha a főgimnáziumi mintára az előadásokat naponta d. e. 8-tól d. u. 1 óráig tartatja. Városunkban igen sok, sőt mondhatjuk tulnyomóan sok azoknak a családoknak a száma, ahol gimnáziumi s egyben polgári iskolai tanulók is vannak. Kívánatos, hogy ne jöjjenek a tanulók kétfelé haza előadások után, de legyen meg az egyöntetű tanítási idő legalább középiskoláinkban. A rk. polgári leányiskolánál már ugyanis meg van ez, készítsék el az államiban is e szerint az óratervet.

— A „Talpra magyar“ szedője. Érdekes embert temettek el folyó hó 9-én Kálcsán. *Malatin* Antalnak hívták. Ő volt az a szedő, ki 1848. március 15-én a „Talpra magyar“-t legelőször nyomás alá szedte. Az öreg ur 84 évet élt.

— A sztrópkói áll. iskola sorsa. Sztrópkóról vesszük az alábbi sorokat, melyeknek tartalma bizony elszomorító, mert a magyarosítás és az igazi magyar nemzeti irányú népnevelés előmozdítása érdekében kevés ember tett annyit és oly eredménnyel, mint a sztrópkói állami iskola érdemes gondnoksági elnöke. Az a kéz, amely ilyen embereket elriaszt a küzdőtérrel: ennek a hazának ellensége és ellensége a nemzeti egységesség fejlődése és megszilárdulásának. A levél így hangzik:

Haladásnak indult kulturánknak járásunkban központja s járásunk népnevelésére mintegy fényt árasztó intézete a sztrópkói állami iskola. Ezen iskolában hangzott el a kisdedek ajkán, vidékünkön az első magyar szó. Mint a csalógyán-dala, oly varázsszal hatott az emberi szívekre a kisdedek magyar szóval való csevegése. A tanítókar lelkesen ment előre, nemcsak magyarosított, de oly sikeresen oktatott, hogy a földműveléssel és ipari munkával foglalkozó polgáraitársaink a részökre szükséges képzettséget teljesen megszerezték. Az iskola igazgatója *Sváby* István behozta azt a rendszert, hogy ne pálcával, de szóval és értelmes szép magyarázatokkal oktassák kollegái a növendékeket. Es ezen üdvös intézkedésének lett is eredménye, hangzik a magyar szó: ir, olvas, számol, mindenki, ösmeri édes hazánk történetét és mindenek előtt érzi azt, hogy magyar.

A tanítói karnak azonban támogatásra is van szüksége, mert őket nemes törekvésükben elősegíteni kell s ime mi történt?

Ungváry Ede iskolaszéki elnök, kinek érdemeiről alább fogok megemlékezni, a gondnokság összes tagjaival azért: mert iskolánk 5 évi küzdelem után kapott egy oly tanerőt, akiben nincs köszönet s mivel annak áthelyezését a gondnokság kérelmére a felsőbbség nem teljesítette — leköszönt. Valjon a jelenlegi ex-lex állapotnak tulajdonítható-e az, hogy a tanügy fővezetői, a tanügy valódi vezetőit egyelőre nem hallgatják meg, azt nem tudom; de annyit tudok, hogy társadalmunk mély sajnálatára ez az eset minálunk megtörtént. A sztrópkói állami iskolának évek hosszú sora óta buzgó és igazán tevékeny

elnökéről, *Ungváry* Ederől csak röviden annyit mondhatok: A nevezett gondnoksági elnök elnöki működése óta, az 6 kezdeményezésére minden évben, társadalmi uton összegyűjtött pénzből a szegény iskolás-gyermekek téli ruhával vannak ellátva.

Az ő fáradságának köszönhető, hogy iskolánk egy új tanerőt kapott (amiben elsősorban neki nem lett öröme.)

Az elmúlt évben megtakarított pénzből 40 drb. jutalom könyvet vett és azt, buzdításul a növendékeknek kiosztotta. A magyarosító körben a tantestülettel egyetértőleg abban állapodott meg, hogy ezentul a tót nyelvű karácsonyi játékokra magyar nyelven lesznek az iskolás gyermekek beoktatva. Célja volt még, hogy gyakori ismeretterjesztő előadásokkal az ifjúságot a koreszmázástól elvonja. Legutóbb az *Uránia* színházzal lépett érintkezésbe, ahol hazafias támogatást kért arra, hogy ismeretterjesztő előadásokban úgy az iskolás gyermekek, mint a felnőttek menél sikeresebben részesülhessenek e határszéli városkában. Teljes erejével oda hatott, hogy nemes hivatását betöltve, a népnevelést előbbre vigye és ime a felsőbbség őt ebben megakadályozta, nemes törekvésében nem támogatta, de előidézte azt, hogy elnöki tisztégéről mint említém, mindnyájunk sajnálatára leköszönjön.

Itt most már nincs egyéb hátra, mint teljes erővel, közös egyetértéssel amellett küzdeni, hogy őt rábídjuk arra: maradjon meg elnöki székében, hol ő szinte pótolhatatlan. Kövessünk el mindent, hogy elégtételt nyerjen, mert ezzel csak a magyarosításnak, a hazafias szent ügynek teszünk szolgálatot. H.

— Vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelmi ügyvivő *Almássy* István és *Schvarc* Géza bpesti lakosoknak a magyar kir. államvasutak Homonna állomásától *Barkó*, *Topolovka*, *Hegedűsfalva*, *Tavarna*, *Matyasóc*, *Kisdómása*, *Nagydomása*, *Kelcse*, *Petőfalva*, *Zemplénturány*, *Minyóc*, *Nagybrezsnycse*, *Sztrópkó*, *Jiringec*, *Bányavölgy*, *Szorozsin*, *Felsőszvidnik*, *Alsó* és *Felsőkamarak* községek határainál az ország határáig vezetőndő rendes nyomtávu gözmözdonyu h. é. vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évi időtartamra megadta.

— Uj olvasókör Tállyán. Tállya községben e napokban új olvasókör alakult s nyílt meg, amely Tállyán immár a harmadik. Első tekintetre úgy tetszik, mintha Tállyán a közművelődés villany-gyorsasággal törne az egek felé, de sajnos, ennek a harmadik olvasókör megszületésének részünkről legkevésbé sem tudunk örüvendeni, mert mi úgy fogjuk fel a dolgot, hogy olyan kis városban, mint Tállya, az erőket egyesíteni s nem szétforgácsolni kellene. Ideje volna már, hogy a valláskülönbség néven ismert válaszfalak s mindenféle kasztrendszer leomolván, erőink egyesítésével törekedjünk egy cél, a haza boldogítása felé. Addig míg széthuzunk mindig gyengék leszünk; míg egymásban nem egyenlő magyar honfitársainkat becsüljük, addig a közügynek nem használunk, de ártunk.

— Egy betörőkirály elfogatása. Még élénk emlékezetében van olvasóközönségünknek az a híres betörőbanda, amely 1902. év elején több mint két hónapig tartotta rettegésben a szomszédos Kassa városát és amelyet *Mihalik* Béla rendőrkapitánynak 1902. február hóban végre sikerült elfognia. — A börtönőrei azonban nem sokáig örvendezhettek a jó fogásnak, mert *Gáspár* Lajos a fogházban lévő cellájának egyik sarkában álló vas-kályháját és azt övező vasrostokat áttörve, a folyosóra szökött, ahonnan lassan az udvarra ereszkedett le. Mind ezt oly csendben tette, hogy senkinek

a figyelmét nem vonta magára. Az udvarra érve egy vasdarabbal és egy széklábbal felfeszítette a pince vasajtáját s a pinceből a fűteára néző tágasabb ablakon át elmenekült. A szökés éjjel 3 órakor történt esőben, zajtalan. Reggel 6 órakor, midőn a fogházörök a cellák ajtaját kinyitogatták, a fogolynek már csak hült helyét találták. E napokban végre sikerült a híres szökevényt felfedezni *Hamburgban* s a kassai rendőrség érintkezésbe lépve az ottanival, ki- eszközölte a betörő *Gáspár* kiadatását. A betörőkirályt tehát ismét elfogták, visszahozták a fogházba, ahol most már a mult tapasztalatain okulva, biztosabb felügyelet alatt fogják őrizni a veszedelmes foglyot. A szökésével félbenmaradt nyomozó eljárást pedig folytatni fogják.

— Vád a gyászjelentésben. Egyik szomszédos városkának kinos szenzációja van. Egy kereskedőt leöntött a felesége vitrióllal és a szerencsétlen ember belehalt sebeibe, a halálesetről kiadott gyászjelentésben — mely egyszerűságot vádlevél is — megtört szívvel jelentik a rokonok, hogy testvérök életének 44-ik, boldogtalan házasságának 12-ik évében, hitvese kezének esett kegyetlen áldozatul.

— Gyanús-beteg utas. Folyó hó 10-én este a kassai vonattal egy nehéz beteg utasné érkezett Sátoraljaujhelybe. A súlyos betegnek fekvő nő, *Gajzsinszky* Paula, egy bártfai óvónő, aki képtelen volt a vasuti kocsiról leszállani. Már azt hitték, hogy nem él, csak amikor dr. *Klein* orvost hívták hozzá, akkor derült ki, hogy az óvónő életben van. Az orvos a beteg nőt a kórházba szállította, ahol azóta magához tért és a javulás útján van. Megállapították, hogy az óvónő gyenge testi szervezete következtében elalélt, amit a rajta néhány héttel ezelőtt eszközölt műtét nagyban befolyásolt.

— Uj mérnök. *Szokolay* Andor *Szokolay* Emil, műszaki-tanácsosnak, a folyamérnöki hivatal köztisztviselőnek fia Budapesten szép eredménnyel állotta ki a mérnöki szigorlatot. Gratulálunk.

— Furfangos menyecske. Özv. *Béres* Jánosné azok közül az asszonyok közül való, akik szeretik a változatosságot — a házasságban. Szereti és régebben gyakorolja ezt a változatosságot azért, hogy ezen a réven magának anyagi előnyöket biztosítson. Legutóbb *Bodnár* Ferencet boldogította néhány hétig szerelmével. Heti keresetét hűségesen átvette férjétől, hogy azon élelmi szereket vásároljon. A menyecske azonban másként cselekedett. Sok mindent összevásárolt ugyan — de hitelbe. A férj aki látszólag a jó gazdasszonynak szívesen rendelkezésére bocsátotta pénzét, az asszony turpisságról mit sem tudott, csak a mikor a sok hitelező a pénztét követelte, jött rá felesége furfangjára. A jó asszony az urától felszedett pénzeket mind félre rakta a saját számára és mikor eléggé felszedte magát az egyik férj mellett, egy szép napon faképnél hagyta őt és hozzácsapott a már előre kiszemelt másik áldozathoz. Ezzel az urával azonban pórult járt, mert *Bodnár* nem vette tréfának a dolgot, hanem a furfangos eszű, csaló asszonyt, feljelentette a rendőrségnek, ahol megindították ellene az eljárást.

— Cselédek hazatoloncolása. A rendőrkapitányság e héten is több olyan cselédet zárattott le, akik részben engedetlen, rossz magaviseletet tanúsítottak szolgálatadónójukkal szemben, részben erkölestelen életmódot folytattak. A cselédeket elzárási büntetésüknek elszenvedése után illetőségi községeikbe toloncolják.

— Izgalmas kaland. *Kiss* János helybeli lakos a mult éjszaka arra ébredt, hogy valaki lakószobájának ablakát kívülről fészegeti. Kissné volt az első, aki felébredt s az ablakhoz közeledett, hogy megtudja a különös és szokatlan zaj okát. A zajra most

már maga *Kiss* is felébredt és látva, hogy az ablak alatt mozog valaki, hirtelen egy széket kapott fel és azzal teljes erejével az ablak felé sujtott. A dobás oly szerencsétlen volt, hogy a szék a felesége fejét érte úgy, hogy az menten összeesett. *Kiss* látva, hogy az udvarból egy idegen menekül kifelé, fegyvert kapott elő és azzal a menekülő után lőtt. Majd kiugrott az udvarra és a menekülő után iramodott, akiben a vele együtt dolgozó napszámostársát ösmerte fel. Miután alaposan helybenhagyta és megtudta tőle, hogy más helyre, a szomszéd konyhájába volt szándéka bejutni, — a pórul járt éjjeli látogatót elbocsátotta.

— Szüreti szünet a főgimnáziumban. A szokásos négy napi szüreti szünetet ez idén folyó hó 16-án kapják ki a főgimnázium növendékei. 20-án, pénteken, ismét megkezdődnek a rendes előadások.

— Hitelszövetkezeti közgyűlés. Az „Országos Központi Hitelszövetkezet“ kötelékébe tartozó felső-tiszai vármegyék hitelszövetkezetei szövetsége mint az „Országos Központi Hitelszövetkezet“ képviselőisége 1905. évi október 23-án *Perbenyiken*, délelőtt 11 órakor, a vasuti állomás tözsomszédóságában levő *Nyesés* mulatóhely nagytermében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki előterjesztés. 2. Titkári jelentés a szövetség évi működéséről. 3. Pénztárnok jelentése a szövetség vagyoni állapotáról. 4. „A szövetkezetek hatása a nép jogi életére és jogérzékének fejlesztésére“. *Irta* és felolvassa dr. *Szesztay* Zoltán nyiregyházi ügyvéd, a szabolesmegeyi kötelekbeli hitelszövetkezetek ügyésze. 5. „A szövetkezeti ember“. *Irta* és felolvassa *Vass* János őri ev. ref. lelkész, az „Őr és vidék hitelszövetkezet“ ügyvezető igazgatója. 6. Esetleges indítványok.

— A mulatság vége. *Bódi Lakatos* András hernádnémeti lakos két másik emberrel a napokban a sikerült pálinkafőzés öröme, a *Szendrei* János házánál mulatozott. Mulatság közben összekaptak és a vitát a többiek azzal fejezték be, hogy *Lakatos* alaposan elverték. Súlyos sérülésével a miskolci Erzsébet-kórházban ápolják. A hatóság a verekedők ellen az eljárást megindította.

— Körözött tolvaj. A kassai rendőrkapitányság megkerésére a helybeli rendőrkapitányság megindította a nyomozást *Grett* Sándor bécsi születésű 20 éves szabafestősegéd kézrekerítésére, aki *Zadics* József kassai lakos kárára egy női arany órá, gyűrűket, készpénzt és ruhaneműket lopott. A megszköött tolvaj közép természetű, piros arcú, barna bajuszu, vörös nyakkendő és zöld kalapot visel.

— Zabszállítás. A kassai es. és kir. 6-ik hadtest hadbiztosága mintegy 26.800 mm. zab szállítására árlejtést hirdet. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 18-ának d. e. 10 órájáig nevezett hadbiztosághoz (Kassa) nyújtandók be.

TANÜGY.

— Tanítóválasztások. A sátoraljaujhelyi róm. kath. elemi fiúiskolánál *Fábry* Károly nyugdíjazásával megüresedett tanítói állásra az iskolaszék f. hó 8-án tartott ülésében *Szakáll* Imre okl. tanítót választotta meg. Ugyanezen iskolánál az igazgatói teendőket ellátásával *Sárosy* Lajos, rangban legidősebb tanító bízott meg.

— Tanító kerestetik. A sókúti (varannói járás) róm. kath. iskolánál a kántor-tanítói állás üresedésben van. Javadalma 800 korona, melynek fele része államsegélyből nyert készpénz. Pályázati kérvények okt. hó 28-áig nyújtandók be dr. *Schütz* Nándor kanonok, sókúti esperes plebánoshoz Posta helyben.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ehler Gyula.

